

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ**

"Підприємницька діяльність"
для студентів денної форми навчання
спеціальність 073 «Менеджмент»
рівень вищої освіти бакалавр

Затверджено на методичній комісії факультету
«Комп'ютерних наук, управління та адміністрування»

протокол № ____ від _____ 2019 року

декан _____ Коваленко Л. Б.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту ПД

протокол № 1 від 28.08.2019 року

зав.кафедри _____ Павленко О.П.

ОДЕСА

2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ**

"Підприємницька діяльність"
для студентів денної форми навчання
спеціальність 073 «Менеджмент»
рівень вищої освіти бакалавр

**ОДЕСА
2019**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ**

"Підприємницька діяльність"
для студентів денної форми навчання
спеціальність 073 «Менеджмент»
рівень вищої освіти бакалавр

Затверджено на методичній комісії факультету
Комп'ютерних наук, управління та адміністрування
протокол № ____ від _____ 2019 року

**ОДЕСА
2019**

Методичні вказівки та завдання до виконання самостійної роботи з дисципліни “Підприємницька діяльність” для бакалаврів 3 курсу денної форми навчання за спеціальністю «Менеджмент» /Укладач: к.е.н., доцент Павленко О.П., асистент Юзва І.М. – Одеса, ОДЕКУ, 2019 р.-29 с., укр. мова.

ЗМІСТ

1.	Загальна частина	5
	Вступ	5
	1.1. Місце і роль дисципліни «Підприємницька діяльність»	5
	1.2. Програма дисципліни «Підприємницька діяльність»	7
	1.3. Рекомендована література	8
2.	Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання індивідуального завдання	10
	2.1. Організація самостійної роботи студентів	10
	2.2. Повчання по вивченню тем з дисципліни	10
	Тема 1. Природа та економічна сутність підприємництва	10
	Тема 2. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності	12
	Тема 3. Мале та середнє підприємництво	13
	Тема 4. Технологія заснування бізнесу	14
	Тема 5. Маркетинг у підприємницькій діяльності	15
	Тема 6. Бізнес-планування у підприємницькій діяльності	17
	Тема 7. Правові питання підприємництва, господарських операцій та інвестування	18
	Тема 8. Фінанси у підприємницькій діяльності	19
	Тема 9. Податки у підприємницькій діяльності	20
	Тема 10. Облік та звітність на підприємстві	21
	Тема 11. Перевірки контролюючих органів	22
	Тема 12. Інформаційна безпека підприємницьких структур	23
	Тема 13. Боротьба із шахрайством у бізнесі	24
3.	Теми доповідей для індивідуального завдання	25
4.	Організація контролю знань і вмінь	28

1. Загальна частина

Вступ

Одним з основних видів людської діяльності в ринковій економіці є підприємницька. За своєю економічною природою підприємницька діяльність – це економічні відносини, що виникають між людьми з приводу організації власної справи, виробництва, їх функціонування з метою отримання прибутку. Підприємництво є однією з головних складових ринкової системи господарювання. На нього покладено розв'язання таких важливих економічних і соціальних завдань, як насичення національного ринку різноманітними благами, розв'язання проблеми зайнятості населення та сприяння становленню середнього класу, розвиток конкуренції, формування господарської культури тощо.

1.1. Місце і роль дисципліни «Підприємницька діяльність»

Дисципліна «Підприємницька діяльність» належить до обов'язкової частини підготовки бакалаврів за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Мета дисципліни: вивчення студентами питань теорії та практики підприємницької діяльності як системи економічних, організаційних та правових відносин в межах підприємницьких структур.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння теоретичними та практичними знаннями об'єктивних закономірностей, умов і процесів підприємницької діяльності;
- усвідомлення сутності правового регулювання підприємництва в сучасних умовах ринкової економіки;
- вивчення сучасних організаційних форм підприємництва та його інформаційного забезпечення;
- одержання знань з питань формування та ефективного використання виробничого потенціалу суб'єктів господарювання;
- вивчення основ економічного регулювання підприємницької діяльності та прийняття ефективних управлінських рішень.

Загальний обсяг навчального часу, що припадає на вивчення дисципліни «Підприємницька діяльність», дорівнює 120 годин.

В структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 073 «Менеджмент» вивчення дисципліни «Підприємницька діяльність» пов'язана з такими навчальними курсами, як «Менеджмент», «Основи економічної теорії», «Господарське право», «Державне регулювання економіки», «Мікроекономіка», «Макроекономіка».

Предметом дисципліни є вивчення та дослідження закономірностей організації та розвитку підприємницької діяльності, законів та принципів функціонування підприємств, ролі підприємництва у розвитку економічного, соціального, науково-технічного та інноваційного розвитку країни. Для досягнення поставленої мети у дисципліні поставлені такі основні завдання: –

з'ясувати місце дисципліни у навчальному процесі, розкрити її основну мету та визначити основні категорії підприємництва; – дати чітке уявлення про загальнотеоретичні засади підприємництва; – ознайомити із сучасним станом розвитку підприємництва та його проблемами; – сформувати у студентів цілісне бачення проблем підприємницької діяльності; – озброїти студентів навичками і вміннями, необхідними для організації власної справи. Навчальна програма та методичні рекомендації покликані допомогти студентам у підготовці до самостійної роботи з курсу „Підприємницька діяльність”, які дають змогу глибше ознайомитися з науковими здобутками провідних вчених-економістів та практичними результатами відомих підприємців, з'ясувати проблеми і напрями розвитку підприємництва в Україні та світі.

Контроль знань студентів здійснюється за допомогою модульного контролю.

У результаті вивчення дисципліни студент отримує наступні знання та вміння:

Знати:

- принципи та методи організації та ведення власного бізнесу;
- теоретичні підходи до аналізу зовнішнього та внутрішнього підприємницького середовища;
- принципи та методи аналізу господарських процесів в середині підприємницьких структур..

Вміти:

- здійснювати господарський аналіз діяльності підприємницьких структур;
- аналізувати процеси і явища у зовнішньому оточенні бізнесу;
- складати необхідні документи для реєстрації власного підприємства;
- складати бізнес-плани розвитку власного бізнесу.

Компетентності:

- оволодіння теоретичними та практичними знаннями об'єктивних закономірностей, умов и процесів підприємницької діяльності;
- усвідомлення сутності правового регулювання підприємництва в сучасних умовах перехідної економіки;
- вивчення сучасних організаційних форм підприємництва та його інформаційного забезпечення;
- одержання знань з питань формування та ефективного використання виробничого потенціалу суб'єктів господарювання;
- вивчення основ економічного регулювання підприємницької діяльності.

Мета самостійної роботи студентів - сприяти засвоєнню в повному обсязі програми навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність» та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні організувати та здійснювати

підприємницьку діяльність.

Завдання самостійної роботи студентів - засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань і творчих робіт, а також виявлення прогалин у системі знань з курсу дисципліни «Підприємницька діяльність». Зміст самостійної роботи студента, форми її організації та звітності, термін виконання та кількість балів, які можна отримати за виконання завдань з дисципліни «Підприємницька діяльність» визначається програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

При оцінюванні самостійної роботи студента враховуються: якість виконання завдань, перегляд спеціальної літератури, виконання завдань у встановленому обсязі та відповідно до заданих строків.

1.2. Програма дисципліни «Підприємницька діяльність»

Після назви теми у дужках наведено номер рекомендованого для вивчення літературного джерела за списком, що міститься у розділі 1.3 цих методичних вказівок.

Назва та зміст теми
Тема 1. Природа та економічна сутність підприємництва <i>Література: [1, с.104-137]</i>
Тема 2. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності <i>Література: [1, с.142-170].</i>
Тема 3. Мале та середнє підприємництво <i>Література: [1, с.185-254].</i>
Тема 4. Технологія заснування бізнесу <i>Література: [1, с.326-438].</i>
Тема 5. Маркетинг у підприємницькій діяльності <i>Література: [1, с.453-494].</i>
Тема 6. Бізнес-планування у підприємницькій діяльності <i>Література: [1, с.510-555].</i>
Тема 7. Правові питання підприємництва, господарських операцій та інвестування <i>Література: [1, с.556-575].</i>
Тема 8. Фінанси у підприємницькій діяльності <i>Література: [1, с.587-620].</i>
Тема 9. Податки у підприємницькій діяльності <i>Література: [1, с.625-654].</i>

Тема 10. Облік та звітність на підприємстві <i>Література: [1, с.675-717].</i>
Тема 11. Перевірки контролюючих органів <i>Література: [1, с.718-750].</i>
Тема 12. Інформаційна безпека підприємницьких структур <i>Література: [1, с.751-826].</i>
Тема 13. Боротьба із шахрайством у бізнесі <i>Література: [1, с.834-889].</i>

1.3. Рекомендована література

Література, яка знаходиться у бібліотеці ОДЕКУ або бібліотеці кафедри менеджменту природоохоронної діяльності ОДЕКУ у друкованому або електронному вигляді позначена курсивом.

Законодавчі акти:

1. Конституція України. Видавництво "Україна", К., 1996.
2. Про зайнятість населення: Закон України//Відомості Верховної Ради України.-1994.- N 14.
3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України// Відомості Верховної Ради України.-1991.-N 29.
4. Про інформацію: Закон України.- К.: Україна, -1991.
5. Про підприємництво: Закон України.-К.: Україна, - 1991.
6. Про підприємства в Україні: Закон України.-К.:Україна,-1991.
7. Про місцеві ради народних депутатів та місцеве самоврядування: Закон України//Голос України.-1990.-8 лют.
8. Про господарські товариства: Закон України//Відомості Верховної Ради України.-1991.- N 49.
9. Про власність: Закон України//Голос України.-1991.-21 жовт.
10. Про обмеження монополізму і недопущення недобросовісної конкуренції підприємницькій діяльності: Закон України//Го-лос України.-1992.- 29 квіт.
11. Про приватизацію майна державних підприємств: Закон Україна/Голос України.-1992.-6 трав.
12. Про приватизацію невеликих державних підприємств: Закон України//Голос України.-1992.- 14 квіт.
13. Про споживчу кооперацію: Закон України/Долос України.-1992.- 9 трав.
14. Про захист прав споживачів: Закон України//Відомості Верховної Ради України.-1991.- № 30.

Основна:

1. *О. М. Скібіцький, В.В. Матвеев, Л.І. Скібіцька М 502 Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності. Навч. посібник. — К.: Кондор, 2011. — 912 с. 12.*
2. Підприємницька діяльність: Навчальний посібник / За ред. Ф.Ф. Бутинця, К.В. Романчука. – Житомир: Рута, 2004. – 364 с. 13.
3. Планування діяльності підприємства: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М.А. Белов, Н.М. Євдокімова, В.С. Москалюк та ін.; за заг. ред. В.Є. Москалюка. – К.: КНЕУ, 2002. – 252 с.

4. Мочерний С.В., Устинко О.А., Чоботар С.І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. – К.: Академія, 2001. – 280 с.

Додаткова література

1. Буряк П. Ю., Карпінський Б. А., Григор'єва М. І. Економіка праці й соціально-трудових відносин: Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2004.
2. Вертузаєв М. С. та ін. Безпека комп'ютерних систем. Ком-п'ю-терна злочинність та її попередження / Під ред. О.П. Снігерьова. - Запоріжжя: ПВКФ "Павел", 2005.
3. Галушко О. С. Финансы предприятий. — Днепропетровск: изд-во «Центр экономического образования», 1999.
4. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник. - К.: Лібра, 2003.
5. Горбатенко В., Окунев О., Кошелева Н. та ін. Корпоративне управління: Проект "Масова приватизація та післяприватизаційний розвиток в Україні"/Під ред. І. Грінвальда. - К.: „МФК-Київ”, 1999.
6. Гранатуров В. М. Экономический риск: сущность, методы измерения, пути снижения. — М.: Изд-во «Дело и Сервис», 1999.
7. Духов В. Экономическая разведка и безопасность бизнеса.-Харьков, Студцентр, 1997.- 176с.
8. Зеркалов Д. В. Безпека комерційної діяльності. У двох книгах. Книга перша: Правова основа. Довідник. - К.: Основа, 2005.
9. Зеркалов Д. В. Безпека комерційної діяльності. У двох книгах. Книга друга: Захист. Довідник. - К.: Основа, 2006.
10. Карлофф Б. Деловая стратегия.- М.: Экономика, 1991.
11. Котлер Ф. Маркетинг, менеджмент. Анализ, планирование, внедрение и контроль. - СПб.: Питер, 1999.
12. Кузин Ф. А. - Делайте бизнес красиво: Эстетические и социально-психологические основы бизнеса. - М.: ИНФРА-М 1995.
13. Майстерність ефективних продажів: Бізнес-тренінг.- Ужгород: ТЕС Фонд, проект Європейської Комісії TACIS, 2002.
14. Мильнер Б. 3. Теория организации: Учебник.- 4-е вид., пере-раб. и доп.- М.: ИНФРА-М, 2005.
15. Мороз Л.А., Чухрай Н.І. Маркетинг: Підручник- 2вид. -Львів: Національний університет "Львівська політехніка" — 2002.
16. Осборн Д., Пластрик П. Управление без бюрократов: Пять стратегий обновления государства. - М.:Прогресс, 2001.
17. Основы предпринимательства. / Под ред. А.С. Пелиха. — Ростов-на-Дону: Феникс, 2001.
18. Пелиха А. С, Бавранников М. Ми др. Основы предпринимательства: Учебное пособие. — М.: Гардарики, 1996.
19. Пелих А. С, Кизилова Т. Г., Пронченко А. Г. Бизнес-план, или как организовать свой собственный бизнес. — М.: Ось-89, 2000.
20. Примак Т. О. Маркетинг. Навч.посібник.- К.: МАУП, 2001.
21. Саморукин А. И., Шишов А. Л. Теория и практика бизнеса: Учебно-практическое пособие. — М.: Русская деловая литература, 1997.
22. Скібіцька Л. І. Лідерство та стиль роботи менеджера: Текст лекцій. — К.: Центр учбової літератури, 2009.
23. Скібіцька Л. І. Діловодство: Навчальний посібник /Уклад. Л. І. Скібіцька. — К.: Центр учбової літератури, 2007.
24. Скібіцька Л. І. Конфліктологія: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007.
25. Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера. Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2009.
26. Скібіцька Л. І. Тайм-менеджмент. Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2008.
27. Скібіцька Л. І, Скібіцький О. М. Менеджмент. Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007.
28. Україна: Податкова політика та адміністрування податків.- К.: Департамент України, Білорусі та Молдови. Управління зменшення бідності та економічного менеджменту Регіон Європи та Середньої Азії. Документ Світового банку, 2003.

2. Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання індивідуального завдання

2.1. Організація самостійної роботи студентів

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом набуття певних компетентностей у час, вільний від аудиторних навчальних занять. Індивідуальна робота студента передбачає створення умов для як найповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їхніх здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність. Все це досягається через виконання індивідуальних завдань (ІЗ), які мають на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці (курсіві проекти та роботи, кваліфікаційні роботи).

Зміст самостійної та індивідуальної роботи студентів визначається робочою навчальною програмою дисципліни «Підприємницька діяльність», методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Методика контролю самостійної та індивідуальної роботи студентів визначається у робочих програмах та методичних вказівках до самостійної роботи студентів з дисципліни «Підприємницька діяльність».

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручники, навчальні посібники, методичні матеріали тощо.

Основною формою індивідуальної роботи є виконання індивідуальних завдань, які студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. З дисципліни «Підприємницька діяльність» передбачено: для студентів денної та заочної форми навчання створення бренду підприємства та економічне обґрунтування доцільності витрат на його створення та підготовка доповіді на практичне заняття.

Форми поточного контролю виконання самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисципліни «Підприємницька діяльність» наведено у п.3 цих методичних вказівок.

2.2. Повчання по вивченню тем дисципліни

Тема 1. Природа та економічна сутність підприємництва.

В результаті вивчення теми, студенти повинні знати базові поняття: підприємець, підприємницька діяльність, особистісні чинники підприємництва; ресурсна, інноваційна, організаційна, творча функції підприємництва; рушійні сили підприємництва, умови та принципи підприємництва, суб'єкт підприємництва, право, права підприємця, обов'язки, обо-

в'язки підприємця, економічна власність, юридична власність, кількісний аспект власності, якісний аспект власності, приватна власність, колективна власність, державна власність, якість власності, якість власності галузі, якість використання власності.

Вивчаючи дану тему, студентам потрібно звернути особливу увагу на:

- сутність підприємництва,
- функції та рушійні сили підприємництва,
- умови та принципи підприємництва,
- суб'єкт підприємництва,
- права та обов'язки підприємців,
- сутність і структура економічної власності,
- управління власністю компанії,
- управління якістю власності в галузі.

Питання для самоперевірки:

1. Розкрийте сутність підприємництва, підприємницької діяльності.
2. Охарактеризуйте функції та рушійні сили підприємництва.
3. Назвіть умови та принципи підприємництва.
4. Опишіть сутність і структуру економічної власності.
5. Розкрийте поняття „управління власністю компаній“.
6. Що таке управління якістю власності в галузі?
7. Дайте визначення поняттю „підприємець“.
8. Опишіть особистісні чинники підприємництва.
9. Що таке ресурсна, інноваційна, організаційна, творча функції підприємництва?
10. Опишіть рушійні сили підприємництва.
11. Назвіть умови та принципи підприємництва.
12. Що таке суб'єкт підприємництва?
13. Що таке право, права підприємця?
14. Охарактеризуйте обов'язки, обов'язки підприємця.
15. Дайте визначення поняттю „юридична власність“.
16. Охарактеризуйте кількісний аспект власності.
17. Охарактеризуйте якісний аспект власності.
18. Що являє собою приватна власність?
19. Що являє собою колективна власність?
20. Що являє собою державна власність?
21. Що таке якість власності?
22. Що таке якість власності галузі?
23. Охарактеризуйте якість використання власності.

Завдання № 1

Ваше підприємство займається наданням послуг (перукарських, транспортних та ін.). Вам необхідно визначити місію компанії і сформулювати унікальну марочну ідею.

Завдання № 2

Наведіть приклади класифікації торгових марок і прокоментуйте їх. (приклад, див. сайт Google)

Тема 2. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності

В результаті вивчення теми, студенти повинні знати базові поняття: підприємство, підприємець — фізична особа, юридичні особи (підприємства), фірма, компанія, індивідуальне підприємство, сімейне підприємство, приватне підприємство, колективне підприємство, державне комунальне підприємство; підприємство, засноване на загальнодержавній власності; спільне підприємство; підприємство, засноване на власності юридичних осіб і громадян іноземних держав; унітарне підприємство, корпоративне підприємство (корпорація), виробничий кооператив, унітарно-корпоративні підприємства, великі підприємства, малі підприємства, дочірня фірма (компанія), асоційована фірма, філія, картель, синдикат, пул, консорціум, концерн, корпорація, трест, холдінг (холдінгова компанія), фінансова група, асоціація, товариство з обмеженою відповідальністю, товариство з додатковою відповідальністю, повне товариство, командитне товариство, негласне товариство, цільове товариство, франчайзна система (франчайзинг).

Вивчаючи дану тему, студентам потрібно звернути особливу увагу на:

- організаційні одиниці підприємництва,
- основні види підприємств та їх організаційно-правові форми,
- переваги та недоліки одноосібного володіння,
- товариство та його особливості,
- корпоративні форми організації підприємницької діяльності,
- спільні підприємства,
- франчайзну систему.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке організаційні одиниці підприємництва?
2. Перерахуйте основні види підприємств та їх організаційно-правові форми.
3. Визначте поняття „одноосібне володіння”, вкажіть його переваги та недоліки.
4. Розкрийте поняття „товариство” та його особливості.
5. Що являє собою корпоративна форма організації підприємницької діяльності?
6. Що таке підприємство?
7. Що таке підприємець — фізична особа?
8. Що таке юридичні особи (підприємства)?

9. Що таке фірма? Що таке компанія?
10. Що таке індивідуальне підприємство? Що таке сімейне підприємство?
11. Що таке приватне підприємство? Що таке колективне підприємство?
12. Що таке державне комунальне підприємство?
13. Охарактеризуйте підприємство, засноване на загальнодержавній власності.
14. Що являє собою спільне підприємство?
15. Охарактеризуйте підприємство, засноване на власності юридичних осіб і громадян іноземних держав.
16. Що таке унітарне підприємство?
17. Охарактеризуйте корпоративне підприємство (корпорація).
18. Що таке виробничий кооператив?
23. Що таке великі підприємства?
24. Що таке малі підприємства?
25. Дайте визначення поняттям „дочірня фірма (компанія)" та «асоційована фірма».
26. Дайте визначення поняттям «філія», «картель» та «синдикат»
27. Дайте визначення поняттям «консорціум», «концерн» та «корпорація»
28. Дайте визначення поняття холдінг (холдінгова компанія).
29. Дайте визначення поняття фінансова група.
30. Дайте визначення поняття асоціація.
31. Що таке франчайзинг? Як він працює?
32. Які переваги франчайзингу перед початком мого власного бізнесу?
33. Чи існують недоліки франчайзингу?

Тема 3. Мале та середнє підприємництво

В результаті вивчення теми студенти повинні розуміти базові поняття: мале підприємництво, малі підприємства, функції малого підприємництва, суб'єкт регіональної та муніципальної влади, інкубатор, надомний бізнес, блошині ринки, принцип державної підтримки МП, бюджетна (митна, тарифна) політика, інституційно-інвестиційна державна політика, державна адміністративна політика, державна політика в сфері трудових відносин і соціального забезпечення, муніципальна державна політика регіону, політика в сфері оподаткування, цільова орієнтація; стратегія, орієнтована на розвиток; стратегія, орієнтована на зростання; загальна підтримка МП, спеціальна підтримка МП, фінансово-кредитна підтримка МП.

Вивчаючи дану тему, студентам потрібно звернути особливу увагу на:

- місце і роль малого підприємництва в економіці, економічну сутність і функції малих підприємств,
- державну політику у сфері малого підприємництва,
- стратегію та основні напрямки і заходи підтримки малого і середнього бізнесу,
- на орієнтир вибору політичного курсу щодо малого та середнього бізнесу,

- регулювання господарської діяльності малих підприємств, розвиток малого підприємництва з нуля,
- розвиток малого бізнесу як муніципального утворення.

Питання для самоперевірки:

1. Охарактеризуйте мале підприємництво.
2. Що являють собою малі підприємства?
3. Опишіть функції малого підприємництва.
4. Що таке великий корпоративний бізнес?
5. Які ви знаєте суб'єкти регіональної та муніципальної влади?
6. Що таке інкубатор?
7. Що таке надомний бізнес?
8. Що таке блошині ринки?
9. Назвіть принципи дежавної підтримки МП.
10. Охарактеризуйте бюджетну (митну, тарифну) політику.
11. Охарактеризуйте інституційно-інвестиційну державну політику.
12. Охарактеризуйте дежавну адміністративну політику.
13. Охарактеризуйте державну політику у сфері трудових відносин і соціального забезпечення.
14. Охарактеризуйте муніципальну державну політику регіону.
15. Охарактеризуйте політику у сфері оподаткування.
16. Що таке цільова орієнтація?
17. Дайте визначення стратегії, орієнтованої на розвиток.
18. Дайте визначення стратегії, орієнтованої на зростання.
19. Що являє собою загальна підтримка МП?
20. Що являє собою спеціальна підтримка МП?
21. Що являє собою фінансово-кредитна підтримка МП?

Тема 4. Технологія заснування бізнесу

В результаті вивчення теми, студенти повинні знати базові поняття: підприємницька діяльність, особистісні чинники підприємництва, новий товар, місія організації, політика, стратегія, тактика, фактори зовнішнього середовища прямої та непрямой дії, бізнес-ідея, статут, установчий договір, статутний фонд, державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, ліцензування діяльності, фіктивна фірма, ліцензія, патент.

Вивчаючи дану тему, потрібно звернути особливу увагу на такі поняття, як:

- Мета організації власної справи. Визначення місії та формулювання цілей фірми.
- Вибір бізнес-ідеї.
- Форми і принципи створення власної справи.
- Засновницькі документи підприємства.
- Статутний фонд підприємства та його формування.
- Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.
- Постанова на облік у податкових органах. Відкриття рахунків у

- банках.
- Дозволи, необхідні для початку роботи. Ліцензування діяльності підприємства.
- Обмеження підприємництва. Припинення діяльності підприємства.

Питання для самоперевірки:

22. Назвіть чинники опрацювання місії за Ф. Котлером.
23. Перерахуйте фактори, що впливають на результати діяльності підприємства.
24. Наведіть інформаційну модель управління виробничою діяльністю фірми по визначенню пріоритетних цілей та завдань фірми.
25. Які основні характеристики цілей організації?
26. Які ви знаєте цілі формування місії підприємства?
27. Перерахуйте сфери встановлення цілей фірми.
28. Опишіть процес встановлення цілей.
29. Назвіть правила для встановлення цілей.
30. Які ви знаєте три види стратегічного управління в залежності від ступеня нестабільності зовнішнього середовища за І. Ан-софом?
31. Перерахуйте основні помилки при встановленні цілей і причини їх виникнення.
32. Поясніть взаємозв'язок елементів зовнішнього і внутрішнього середовища фірми.
33. Фактори зовнішнього середовища прямої та непрямой дії
34. Опишіть модель взаємодії організації із зовнішнім середовищем.
35. Як розробити успішну комерційну ідею?
36. Як оцінити бізнес-ідею?
37. Що таке просівання бізнес-ідей?
38. Як знайти гроші для фінансування початкових витрат?
39. Як скласти бюджет початкових капіталовкладень?
40. Як скласти кошторис поточних витрат?
41. Назвіть основні заходи попередження розповсюджених помилок при виборі бізнес-ідеї.
42. Перерахуйте складові реалізації бізнес-ідеї.
43. Розкрийте форми й принципи створення власної справи.
44. Що являють собою засновницькі документи?
45. Як проводиться підготовка установчих документів підприємства?
46. Як назвати компанію?
47. Перерахуйте джерела фінансування новоствореного підприємства.
48. Що таке статутний фонд підприємства?

Тема 5. Маркетинг у підприємницькій діяльності

В результаті вивчення теми, студенти повинні знати базові поняття: маркетинг, завдання маркетингу, сегментація ринку, елементи комерційної

діяльності, комунікації маркетингу, маркетинг-мікс, базисні стратегії маркетингу, маркетингове середовище, попит, функціональний підхід до маркетингу, товарний підхід до маркетингу, системно-пове-дінковий підхід до маркетингу, національний підхід до маркетингу, управлінський підхід до маркетингу, узагальнюючий підхід до маркетингу, не-статки, потреба, запити (побажання), попит, товар, обмін, трансакція, трансферт, вартість, споживча корисність, вартість споживання, задоволення, маркетингова комунікація, маркетинговий розподіл, ринок, споживачі, посередники, постачальники, інфраструктура ринку, маркетинговий контроль.

Вивчаючи дану тему, потрібно звернути особливу увагу на такі поняття, як:

- Становлення маркетингу.
- Сутність і функції маркетингу.
- Класифікація маркетингу.
- Основні принципи маркетингу.
- Концепції маркетингу.
- Принципи та етапи маркетингових досліджень.
- Організація маркетингу на підприємстві.

Питання для самоперевірки:

1. Опишіть походження терміну „маркетинг“.
2. Сутність і принципи маркетингу.
3. Історія розвитку маркетингу та еволюція його концепцій.
4. Види маркетингу.
5. Дайте визначення маркетингу.
6. Розкрийте сутність і функції маркетингу.
7. Охарактеризуйте функціональні завдання маркетингу у фірмі
8. Дайте визначення поняттю „цінність“.
9. Дайте визначення поняттю „обмін“.
10. Дайте визначення поняттю „вартість“. Дайте визначення поняттю „споживча корисність“.
11. Дайте визначення поняттю „вартість споживання“.
12. Дайте визначення поняттю „задоволення“.
13. Що являє собою маркетингова комунікація?
14. Дайте визначення поняттю „маркетинговий розподіл“.
15. Дайте визначення поняттю „ринок“.
16. Наведіть класифікацію ринків.
17. Наведіть класифікацію маркетингу.
18. Охарактеризуйте шкалу для оцінки рівня нестабільності зовнішнього середовища (за І. Ансоффом).
19. Перерахуйте задачі проведення опитувань представників груп впливу.
20. Назвіть типи системи управління підприємством залежно від рівня нестабільності зовнішнього середовища.

21. Які системи управління підприємством використовуються в умовах відносно стабільного зовнішнього середовища?
22. Які системи управління підприємством використовуються в динамічних умовах зовнішнього середовища?
23. Які системи управління підприємством використовуються в кризових умовах?

Тема 6. Бізнес-планування у підприємницькій діяльності

В результаті вивчення теми, студенти повинні знати базові поняття: підприємницька діяльність, особистісні чинники підприємництва, новий товар, місія організації, політика, стратегія, тактика, фактори зовнішнього середовища прямої та непрямой дії, бізнес-ідея, статут, установчий договір, статутний фонд, державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, ліцензування діяльності, фіктивна фірма, ліцензія, патент.

Вивчаючи дану тему, потрібно звернути особливу увагу на такі поняття, як:

- Мета організації власної справи. Визначення місії та формулювання цілей фірми.
- Вибір бізнес-ідеї.
- Форми і принципи створення власної справи.
- Засновницькі документи підприємства.
- Статутний фонд підприємства та його формування.
- Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.
- Постанова на облік у податкових органах. Відкриття рахунків у банках.
- Дозволи, необхідні для початку роботи. Ліцензування діяльності підприємства.
- Обмеження підприємництва. Припинення діяльності підприємства.

Питання для самоперевірки:

1. Охарактеризуйте поняття: бізнес, бізнесмен, підприємництво, підприємець.
2. Що являє собою бізнес-план?
3. Що таке план розвитку бізнесу чи проекту?
4. Охарактеризуйте фінансові прогнози.
5. Що таке бізнес-ідея?
6. Дайте визначення корпоративним цілям.
7. Опишіть внутрішні задачі бізнес-плану.
8. Що Ви розумієте під зовнішньою задачею бізнес-плану?
9. Розкрийте структуру бізнес-плану.
10. Що являє собою резюме бізнес-плану?
11. Опишіть аналіз ринку збуту товарів (послуг), аналіз конкурентів.
12. Що являє собою стратегія маркетингу?

13. Що таке план маркетингу?
14. Розкрийте метод SWOT-аналізу.
15. Опишіть план і структуру виробництва продукції.
16. Опишіть організаційний план і управління проектом, юридичний план.
17. Наведіть методологію оцінки ризиків.
18. Що таке фінансовий план інвестиційного проекту?

Тема 7. Правові питання підприємництва, господарських операцій та інвестування

В результаті вивчення теми, студенти повинні знати базові поняття: цивільне законодавство, господарський кодекс, цивільний кодекс, законодавче регулювання, антимонопольне законодавство, "правило 90 днів", нотаріальне засвідчення, корупція, надмірне регулювання, угода, відповідальність, відповідальність підприємців; цивільно-правова, адміністративна, кримінальна відповідальність підприємців; дисциплінарна, матеріальна, моральна відповідальність; солідарний обов'язок (відповідальність), субсидіарна відповідальність, змішана відповідальність, зобов'язання, звичай ділового обігу, неустойка (штраф, пеня), застава, утримання майна боржника, поручительство, банківська гарантія, задаток, прин-ципиал, склад злочину, обов'язкові роботи, виправні роботи, обмеження волі, арешт, позбавлення волі, конфіскація майна.

Вивчаючи дану тему, потрібно звернути особливу увагу на такі поняття, як:

- Загальні спостереження стосовно сучасної правової бази для підприємницької діяльності.
- Цивільне законодавство.
- Законодавство, яке регулює діяльність господарських товариств.
- Антимонопольне законодавство.
- Приховані витрати та зайві перешкоди.
- Корупція та надмірне регулювання.
- Відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності.

Питання для самоперевірки:

1. Що необхідно зробити на сучасному етапі правового розвитку України?
2. Охарактеризуйте законодавче регулювання процесів створення і діяльності господарчих товариств.
3. Визначіть чотири окремі галузі українського права, в яких настав час для законодавчого вдосконалення?
4. Що таке Господарський Кодекс України?
5. Перерахуйте шляхи вдосконалення цивільного права України.
6. Що таке Цивільний Кодекс України?
7. Перерахуйте приклади надмірного регулювання.

8. Навіщо потрібне антимонопольне законодавство?
9. Перерахуйте різні приховані витрати та зайві перешкоди.
10. Що таке корупція та надмірне регулювання?
11. Розкрийте поняття „відповідальність" і „відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності".
12. Охарактеризуйте поняття цивільного законодавства.
13. Як відбувається законодавче регулювання?
14. Розкрийте "правило 90 днів".
15. Що таке нотаріальне засвідчення?
16. Що являє собою угода?
17. Охарактеризуйте цивільно-правову відповідальність підприємців.
18. Охарактеризуйте адміністративну відповідальність підприємців.
19. Охарактеризуйте кримінальну відповідальність підприємців.
20. Охарактеризуйте дисциплінарну відповідальність.
21. Охарактеризуйте матеріальну відповідальність.
22. Охарактеризуйте моральну відповідальність.

Тема 8. Фінанси у підприємницькій діяльності

В результаті вивчення теми, студенти повинні знати базові поняття: фінанси, фінансові ресурси, об'єкти і суб'єкти фінансів, фінансовий капітал, національне багатство, валовий внутрішній продукт, валовий національний продукт, організаційна структура фінансової системи, фінанси підприємства, фінансовий менеджмент, фіктивний капітал, самофінансування підприємства, інвестиції, внутрішні та зовнішні джерела фінансових ресурсів, інвестиційна діяльність підприємства, фінансові інвестиції, реальні інвестиції, інноваційні інвестиції, інвестори, інвестиційна діяльність, інвестиційні ресурси; власні, позичені, залучені фінансові ресурси; інвестиційний потенціал, інвестиційний капітал, фінансове планування, методи фінансового планування, корпоративні фінанси.

Вивчаючи дану тему, потрібно звернути особливу увагу на такі поняття, як:

- Фінанси як суб'єкт і об'єкт управління.
- Організаційна структура управління фінансами.
- Фінанси підприємства та фінансовий менеджмент.
- Джерела фінансових ресурсів та інвестування.
- Сутність та механізм фінансового планування на підприємстві.
- Корпоративні фінанси

Питання для самоперевірки:

1. Що таке фінанси, фінансові ресурси?
2. Охарактеризуйте об'єкти і суб'єкти фінансів.
3. Що таке фінансовий капітал?
4. Що таке національне багатство?

5. Що таке валовий внутрішній продукт?
6. Що таке валовий національний продукт?
7. Що таке фінанси підприємства?
8. Опишіть організаційну структуру фінансової системи.
9. Розкрийте поняття „фінансовий менеджмент“.
10. Розкрийте поняття „фіктивний капітал“.
11. Що таке самофінансування підприємства?
12. Розкрийте поняття: „інвестиції“, „інвестиційна діяльність підприємства“.
13. Дайте визначення поняттям: „фінансові інвестиції“, „реальні інвестиції“, „інноваційні інвестиції“.
14. Охарактеризуйте інвестиційні ресурси; власні, позичені, залучені фінансові ресурси.
15. Охарактеризуйте корпоративні фінанси.
16. Розкрийте поняття: інвестори, інвестиційна діяльність.
17. Опишіть процес фінансового планування.
18. Опишіть методи фінансового планування.
19. Що таке інвестиційний потенціал?
20. Що таке інвестиційний капітал?
21. Які внутрішні та зовнішні джерела фінансових ресурсів Ви знаєте?

Тема 9. Податки у підприємницькій діяльності

В результаті вивчення теми, студенти повинні знати базові поняття: податки, функції податків, прямий податок, непрямий податок, податок на прибуток підприємств і організацій, прогресивний податок, податкові пільги, інвестиційний кредит, платники податків, місцеві податки, місцеві збори, нерухоме майно (нерухомість), податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, оподаткування доходів, отриманих від продажу об'єктів нерухомого майна; справляння податків з володіння, продажу, дарування, успадкування, купівлі нерухомості; оподаткування доходів від отримання нерухомості в спадок (у дарунок); податок на додану вартість; прогресивна шкала оподаткування доходів громадян; крива Лоренца, спрощена система оподаткування, податкова соціальна пільга, фіксований податок, виручка від реалізації продукції, чистий оподаткований дохід.

Вивчаючи дану тему, потрібно звернути особливу увагу на такі поняття, як:

- Роль податків у фінансовій системі держави і підприємства.
- Оподаткування фізичних осіб як складова податкової системи.
- Оподаткування підприємств.
- Оподаткування підприємців — фізичних осіб.

Питання для самоперевірки:

1. Податки та функції податків.
2. Дайте визначення прямих та непрямих податків.
3. Що таке податок на прибуток підприємств і організацій?

4. Дайте характеристику прогресивного податку.
5. Що таке податкові пільги?
6. Що таке інвестиційний кредит?
7. Хто є платниками податків?
8. Дайте визначення місцевих податків та місцевих зборів.
9. Що таке нерухоме майно (нерухомість)?
10. Що таке податок на прибуток підприємств?
11. Що таке податок на доходи фізичних осіб?
12. Як проводиться оподаткування доходів, отриманих від продажу об'єктів нерухомого майна?
13. Як проводиться справляння податків з володіння, продажу, дарування, успадкування, купівлі нерухомості; оподаткування доходів від отримання нерухомості в спадок (у дарунок)?
14. Що являє собою податок на додану вартість?
15. Що являє собою прогресивна шкала оподаткування доходів громадян?
16. Крива Лоренца.
17. Охарактеризуйте спрощену систему оподаткування.
18. Що таке податкова соціальна пільга?
19. У чому полягають переваги фіксованого податку та спрощеної системи оподаткування?
20. Як визначається виручка від реалізації продукції?
21. Як визначається чистий оподаткований дохід?

Тема 10. Облік та звітність на підприємстві

В результаті вивчення теми, студенти повинні знати базові поняття: оперативний облік, бухгалтерський облік, податковий облік, статистичний облік, управлінський (внутрішній) облік, корпоративні книги, фінансова документація, облік кадрів, кадрова документація, юридична документація, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, актив, пасив, зобов'язання, власний капітал, метод функціональної класифікації витрат або собівартості реалізації, дохід, баланс, бухгалтерський баланс, бухгалтерський рахунок, форма балансу, бухгалтерська звітність, звіт про прибутки та збитки, звіт про зміни у власному капіталі, звіт про рух грошових коштів, інвентаризація, калькуляція, активний рахунок, пасивний рахунок, активно-пасивний рахунок.

Вивчаючи дану тему, потрібно звернути особливу увагу на такі поняття, як:

- Сутність та необхідність обліку на підприємстві.
- Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.
- Методи бухгалтерського обліку.
- Постановка і реструктуризація управлінського обліку в організації.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке оперативний облік?
2. Що таке бухгалтерський облік?

3. Що таке податковий облік?
4. Що таке статистичний облік?
5. Що таке управлінський (внутрішній) облік?
6. Що таке корпоративні книги?
7. Що таке фінансова документація?
8. Для чого потрібен облік кадрів, що таке кадрова документація?
9. Що таке юридична документація?
10. Для чого були введені міжнародні стандарти бухгалтерського обліку?
11. Дайте визначення поняття: актив, пасив.
12. Дайте визначення поняттю зобов'язання.
13. Дайте визначення поняттю власний капітал.
14. Охарактеризуйте метод функціональної класифікації витрат або собівартості реалізації.
15. Дайте визначення поняттю дохід.
16. Дайте визначення поняття: баланс, бухгалтерський баланс, бухгалтерський рахунок, форма балансу.
17. Для чого потрібна бухгалтерська звітність?
18. Опишіть форми звіту про прибутки та збитки.
19. Опишіть форми звіту про зміни у власному капіталі.
20. Опишіть форми звіту про рух грошових коштів.
21. Що таке інвентаризація?
22. Що таке калькуляція?
23. Дайте визначення термінів: активний рахунок, пасивний рахунок, активно-пасивний рахунок.

Тема 11. Перевірки контролюючих органів

В результаті вивчення теми, студенти повинні знати базові поняття: фіскальні органи, контролюючі органи, правоохоронні органи, завдання органів державної податкової служби, функції державної податкової служби, права державної податкової служби, податкова міліція, планова виїзна перевірка, позапланова виїзна перевірка, журнал реєстрації перевірок, оперативна перевірка, штрафні санкції, ревізії та перевірки фінансової діяльності, державна дисципліна цін, позапланові перевірки стану пожежної безпеки, завдання та права санітарно-епідеміологічної станції, завдання та права органів Держспоживзахисту.

- Вивчаючи дану тему, потрібно звернути особливу увагу на такі поняття, як:
 - Класифікація фіскальних, контролюючих та правоохоронних органів.
 - Органи податкової служби.
 - Контрольно-ревізійне управління.
 - Державна інспекція по контролю за цінами.
 - Органи пожежного нагляду.
 - Санітарно-епідеміологічна служба.

- Державний комітет стандартизації, метрології та сертифікації.
- Служба захисту прав споживачів.

Питання для самоперевірки:

1. Класифікація фіскальних, контролюючих та правоохоронних органів.
2. Завдання та права щодо контролю і перевірок органів Державної податкової служби.
3. Яка сума неоподаткованого мінімуму доходів громадян встановлена на даний момент?
4. Які суми адміністративних штрафів накладається на громадян, винних у неподанні або несвоєчасному поданні декларацій про доходи чи у включенні до декларацій перекручених даних, у відсутності обліку або неналежному веденні обліку доходів і витрат, для яких встановлено обов'язкову форму обліку?
5. Які суми адміністративних штрафів накладається на громадян, які займаються підприємницькою діяльністю без державної реєстрації чи без спеціального дозволу (ліцензії), якщо його отримання передбачено законодавством?
6. Які суми адміністративних штрафів накладається на громадян, які здійснюють продаж товарів без придбання одноразових патентів або з порушенням терміну їх дії, чи здійснюють продаж товарів, не зазначених у деклараціях?
7. Яка сума штрафу накладається у разі, коли платник податків не сплачує узгоджену суму податкового зобов'язання протягом граничних строків при затримці до 30 календарних днів? наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання.
8. Яка сума штрафу накладається у разі, коли платник податків не сплачує узгоджену суму податкового зобов'язання протягом граничних строків при затримці від 31 до 90 календарних днів включно, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання?
9. Яка сума штрафу накладається у разі, коли платник податків не сплачує узгоджену суму податкового зобов'язання протягом граничних строків при затримці, що є більшою 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання?
10. Завдання та права щодо контролю і перевірок Контрольно-ревізійного управління.
11. Завдання та права щодо контролю і перевірок Державної інспекції по контролю за цінами.
12. Завдання та права щодо контролю і перевірок органів пожежного нагляду.
13. Завдання та права щодо контролю і перевірок санітарно-епідеміологічної служби.
14. Завдання та права щодо контролю і перевірок Державного комітету

стандартизації, метрології та сертифікації.

15. Завдання та права щодо контролю і перевірок Служби захисту прав споживачів.

16. Які суми адміністративних штрафів накладаються за відмову споживачу в реалізації його права на безкоштовне усунення недоліків товару, заміни на аналогічний товар або відповідного зменшення його купівельної вартості, заміни на такий же товар іншої моделі з відповідним перерахуванням купівельної ціни?

17. Які суми адміністративних штрафів накладаються за випуск або реалізацію товарів, виконання робіт, надання послуг, що не відповідають нормативним документам?

18. Які суми адміністративних штрафів накладаються в разі реалізації товарів, виконання робіт, надання послуг, які підлягають обов'язковій сертифікації, але не мають сертифіката відповідності?

19. Які суми адміністративних штрафів накладаються, якщо випущено і реалізовано товари, виконано роботи, надано послуги, що не відповідають вимогам нормативних документів стосовно безпеки для життя, здоров'я та майна споживачів і навколишнього природного середовища.

Тема 12. Інформаційна безпека підприємницьких структур

В результаті вивчення теми, студенти повинні знати базові поняття: система інформаційного забезпечення, якість інформації, статистична інформація, масова інформація, правова інформація, особова інформація, довідково-енциклопедична інформація, соціологічна інформація, конфіденціальна інформація, економічна інформація, система управлінського обліку, комерційна таємниця, інформаційна безпека, комерційне шпигунство, економічна розвідка, бенчмаркін.

Вивчаючи дану тему, потрібно звернути особливу увагу на такі поняття, як:

- Підсистема інформаційного забезпечення менеджменту.
- Класифікація інформації.
- Використання інформаційних комп'ютерних технологій в основних функціях менеджменту.
- Інформаційна безпека об'єкту управління.
- Бенчмаркінг в економічній безпеці підприємств та у конкурентній розвідці
- Організація служби безпеки підприємства.

Питання для самоперевірки:

1. Розкрийте поняття інформації.
2. Назвіть елементи системи інформаційного забезпечення.
3. Перерахуйте показники якості інформації.
4. Опишіть негативні явища, притаманні інформаційним системам управління підприємствами.
5. Назвіть основні завдання інформаційної підсистеми.
6. Перерахуйте послідовність етапів формування системи комунікацій.

7. Дайте класифікацію інформації.
8. Розкрийте поняття управлінського обліку.
9. Перерахуйте елементи системи управлінського обліку.
10. Опишіть шляхи раціоналізації, інтегрування та подальшої автоматизації інформаційних потоків.
11. Опишіть процес побудови інформаційної системи підприємства.
12. Перерахуйте відомості, що становлять комерційну таємницю підприємства.
13. Опишіть шляхи захисту КТ.
14. Назвіть правила ефективної роботи дозвільної системи підприємства.
15. Опишіть процес організації служби економічної безпеки підприємства.

Тема 13. Боротьба із шахрайством у бізнесі

В результаті вивчення теми, студенти повинні знати базові поняття: шахрайство як вид злочинності, типи шахрайства, види шахрайства, мотивація шахрайства, фінансовий тиск, тиск пороків та згубних звичок і пристрастей, тиск, пов'язаний з роботою, фактори, які уможливають шахрайство, симптоми шахрайства, способи виявлення шахрайства, афери з інвестиціями, розподіл обов'язків або подвійний контроль, система підтвердження повноважень, система незалежних перевірок, фізичні способи охорони і контролю доступу, документальний контроль, технічні системи охорони, фіктивні підприємства, фіктивне підприємництво, класифікація фіктивних підприємств.

Вивчаючи дану тему, потрібно звернути особливу увагу на такі поняття, як:

- Природа, типи та види шахрайства.
- Мотивація шахрайства.
- Виявлення шахрайства.
- Запобігання шахрайству.
- Фіктивні підприємства в Україні: причини виникнення та шляхи протидії.

Питання для самоперевірки:

1. Охарактеризуйте шахрайство як вид злочинності.
2. Перерахуйте типи шахрайства.
3. Які Ви знаєте види шахрайства?
4. Що є мотивацією шахрайства?
5. Що таке фінансовий тиск та його потенційний вплив на здійснення шахрайства?
6. Що таке тиск пороків та згубних звичок і пристрастей, та їх потенційний вплив на здійснення шахрайства?
7. Що таке тиск, пов'язаний з роботою, та його потенційний вплив на здійснення шахрайства?
8. Фактори, які сприяють шахрайству.
9. Назвіть симптоми шахрайства.
10. Які існують способи виявлення шахрайства?
11. Що Ви знаєте про афери з інвестиціями?
12. Охарактеризуйте розподіл обов'язків або подвійний контроль у запобіганні

шахрайству.

13. Охарактеризуйте систему підтвердження повноважень у запобіганні шахрайству
14. Охарактеризуйте систему незалежних перевірок у запобіганні шахрайству.
15. Опишіть фізичні способи охорони і контролю доступу для запобігання шахрайству.
16. Охарактеризуйте документальний контроль у запобіганні шахрайству.
17. Що таке фіктивні підприємства?
18. Що таке фіктивне підприємництво?
19. Дайте класифікацію фіктивних підприємств.

3. Теми доповідей для студентів денної форми навчання

Для студентів денної форми навчання з дисципліни «Підприємницька діяльність» передбачено виконання ІЗ у вигляді підготовки доповіді (Д) і виступу на практичних заняттях з однієї з наведених нижче тем, або за власним вибором студента.

1. Сутність і функції підприємництва.
2. Оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності-юридичних осіб.
3. Суб'єкти підприємництва.
4. Технологія розробки бізнес-плану.
5. Принципи підприємницької діяльності.
6. Статутний фонд та його формування.
7. Обмеження в підприємницькій діяльності.
8. Сутність та особливості корпорації.
9. Економічні засади підприємництва.
10. Способи сплати податків з доходів приватного підприємця.
11. Види підприємницької діяльності.
12. Торговельний патент: умови придбання, вартість, термін дії.
13. Необхідні умови розвитку підприємництва.
14. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
15. Організаційні форми підприємництва.
16. Сутність корпоративного управління.
17. Механізм державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи.
18. Стадії розробки бізнес - плану.
19. Види господарських товариств та їх характеристика .
20. Механізм державного регулювання підприємницької діяльності.
21. Акціонерне товариство: сутність і види.
22. Джерела фінансування підприємництва в Україні.
23. Механізм державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності-фізичної особи.
24. Фінансово-кредитне підприємництво.
25. Лізинг як форма підприємницької діяльності.
26. Переваги та недоліки одноосібного володіння.
27. Ліцензування в підприємницькій діяльності.
28. Комерційне підприємництво.

29. Франчайзинг як форма підприємницької діяльності.
30. Підприємець-ключова фігура ринкової економіки.
31. Форми об'єднань підприємств в Україні.
32. Види підприємств в Україні.
33. Структура бізнес-плану.
34. Засновницькі документи суб'єктів підприємницької діяльності.
35. Бізнес-інкубатори як форма підтримки малого підприємництва.
36. Проблеми розвитку підприємництва в Україні.
37. Юридичний статус підприємництва.
38. Правові засади розвитку підприємництва.
39. Порядок патентування підприємницької діяльності.
40. Сутність і методи державного регулювання підприємництва.
41. Види лізингу.
42. Сутність і функції бізнес-плану.
43. Державні та міжнародні організації підтримки підприємництва в Україні.
44. Єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва.
45. Припинення діяльності підприємницьких структур.
46. Державна політика підтримки підприємництва.
47. Органи управління акціонерним товариством.
48. Проблеми правового забезпечення підприємництва в Україні.
49. Фіксований податок для суб'єктів малого підприємництва.
50. Статут підприємництва.
51. Суб'єкти підприємницької діяльності — платники ПДВ та акцизного збору.
52. Особливості розвитку малого підприємництва в Україні.
53. Порядок відрахувань суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи до Пенсійного фонду і фондів соціального страхування.
54. Підприємство: сутність, ознаки, функції.
55. Державна регуляторна політика у сфері підприємництва.
56. Загальна система оподаткування приватного підприємця.
57. Роль і значення посередницького підприємництва.
58. Переваги та недоліки партнерства (товариства).
59. Порядок відкриття рахунка суб'єкта підприємницької діяльності в установі банку.
60. Сутність і методи підприємницького управління.
61. Страхування як інструмент економічного захисту підприємця.
62. Основні методи впливу підприємця на підлеглих.
63. Управління економічними ризиками в підприємстві.
64. Форми спільного міжнародного підприємництва.
65. Функціональне управління в підприємстві.
66. Сутність, види та елементи підприємницької культури.
67. Механізм зменшення економічних ризиків у підприємстві.
68. Світовий досвід створення вільних економічних зон.
69. Підприємницька етика.
70. Управління мотивацією персоналу.
71. Інструменти управління ризиками.
72. Форми коопераційних зв'язків суб'єктів в підприємстві.

3. Організація контролю знань і вмінь

Контроль поточних знань виконується на базі кредитно-модульної системи організації навчання. Підсумковим контролем є залік.

В дисципліні «Підприємницька діяльність» використовується 1 змістовний модуль з теоретичної частини та 1 змістовний модуль з практичної частини.

Оцінювання рівня знань з модулю теоретичного курсу проводиться за допомогою модульної контрольної роботи у ході заняття й перевірки конспектів лекцій. Максимальна сума балів, яку можна одержати за модулем теоретичного курсу протягом навчального семестру становить 50 балів (табл.1).

Таблиця 1 - Максимальна кількість балів по лекційним модулям

№ ЗМ	Розділ	Максимальна кількість балів	
		КР	ПК
ЗМ-Л1	Підприємницька діяльність	30	20
УСЬОГО:		50	

Оцінка вмінь та практичних навичок здійснюється за допомогою усного опитування та модульної контрольної роботи. Максимальна кількість балів, яку може одержати студент при виконанні програми модулю практичних занять по змістовному модулю протягом навчального семестру становить 50 балів (табл.2).

Таблиця 2 - Максимальна кількість балів по практичним модулям

№ ЗМ	Розділ	Максимальна кількість балів	
		КР	УО
ЗМ-П1	Підприємницька діяльність	30	20
	Індивідуальне завдання	50	
УСЬОГО:		100	

Умовні позначення: УО – усне опитування, КР – письмова контрольна робота.

В цілому на дисципліну відведено 150 балів (50 балів на теоретичну частину, 100 балів на практичну частину).

Для денної форми навчання питання про допуск до семестрового заліку за підсумками модульного накопичувального контролю регламентуються п. 2.4 Положення про проведення підсумкового контролю знань студентів, а саме, студент вважається допущеним до підсумкового семестрового, якщо він виконав всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою

дисципліни і набрав за модульною системою суму балів не менше 50% від максимально можливої за практичну та теоретичну частини, тобто 25 балів за теоретичну частину та 50 балів за практичну частину.

Студент пише залікову контрольну роботу, а інтегральна оцінка (В) по дисципліні розраховується за формулою

$$B = 0,75 \times OЗ + 0,25 \times OЗКР,$$

де ОЗ – кількісна оцінка (у відсотках від максимально можливої) за змістовними модулями; ОЗКР – кількісна оцінка (у відсотках від максимально можливої) залікової контрольної роботи.

Студент, який не має на початок заліково-екзаменаційної сесії заборгованості, отримує якісну оцінку («зараховано» або «не зараховано»), якщо має на останній день семестру інтегральну суму балів поточного контролю, достатню (60% та більше) для отримання позитивної оцінки, та не менше 50% від максимально можливої суми балів за залікову контрольну роботу.

Залікова модульна робота містить двадцять питань у вигляді тестів закритого типу. Залік проводиться з застосуванням ПЕОМ (максимальна кількість - 100 балів).